

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

ETSK:N 494. TÄYSISTUNTO 10.–11. JOULUKUUTA 2013

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”EU:n makroaluestrategian laatiminen Välimeren alueen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden kehittämiseksi” (omaaloitteinen lausunto)

(2014/C 170/01)

Esittelijä: **Stefano MALLIA**Toinen esittelijä: **Stefano PALMIERI**

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea päätti 14. helmikuuta 2013 työjärjestyksensä 29 artiklan 2 kohdan nojalla laatia oma-aloitteisen lausunnon aiheesta

EU:n makroaluestrategian laatiminen Välimeren alueen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden kehittämiseksi.

Asian valmistelusta vastannut ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 14. marraskuuta 2013.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 10.–11. joulukuuta 2013 pitämässään 494. täysistunnossa (joulukuun 10. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 121 ääntä puolesta ja 2 vastaan 1:n pidättyessä äänestämästä.

Sanasto

Lyhenne	
MMR	Mediterranean Macro Region (Välimeren makroalue)
MMRS	Mediterranean Macro Regional Strategy (Välimeren makroaluestrategia)
MCR	Mediterranean Coastal Region (Välimeren rannikkoalue)
EMMRF	Mediterranean Macro Regional Forum (Välimeren makroaluefoorumi)

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK katsoo, että Välimeren alueella tarvitaan makroaluestrategiaa (EU:n Välimeren makroaluestrategia, EU MMRS) niihin haasteisiin vastaamiseksi, joita yksittäiset alueet tai maat eivät kykene ratkaisemaan tyydyttävästi tavanomaisin keinoin. Tällainen strategia auttaisi asianomaisia maita puuttumaan Välimeren aluetta hallitsevan epävarmuuden syihin lisäämällä jo käynnistettyjen aloitteiden myönteisten saavutusten ja Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden lisäarvoa. Välimeren makroaluestrategian (MMRS) menestys vaikuttaa myös myönteisesti EU:hun kokonaisuudessaan.

1.2 EU:n Välimeren rannikkoalueet (EU MCR) soveltuvat erinomaisesti yhteistyöfoorumin muodostamiseen. Siitä voi tulla strategisesti merkittävä vahvistettaessa taloudellisia, sosiaalisia ja poliittisia yhteyksiä Välimeren rannikkoalueiden kesken sekä EU:n ulkopuolisten Välimeren maiden kanssa erityisaloilla (maahanmuutto, meriliikenne, meriturvallisuus, ympäristönsuojelu jne.). Välimeren rannikkoalueilla (MCR) on potentiaalia vauhdittaa talouskasvua ja muutosta aivan uudenslaisilla tavoilla.

1.3 Kun otetaan huomioon alueen laajuus, ETSK ehdottaa myös, että EU:n Välimeren makroaluestrategia jaetaan maantieteellisiin perusteisiin (alueellinen läheisyys) kolmeen alamakroalueeseen ja että niiden toiminta käynnistetään toiminnalliseen lähestymistapaan pohjautuvien toimintasuunnitelmien avulla yhteisten haasteiden käsittelemiseksi.

1.4 ETSK kannattaa EU:n Välimeren makroaluestrategiaa, joka perustuu kolmen kyllä-vastauksen sääntöön (kyllä täydentävän rahoituksen, institutionaalisten välineiden koordinoiminen ja uusien hankkeiden lisäämiselle). Näin vahvistetaan EU:n eri politiikanalojen yhteisvaikutuksia ja koordinoidaan EU:n Välimeren rannikkoalueilla toimivien mitä erilaisimpien sidosryhmien toimia.

1.5 ETSK suhtautuu myönteisesti EU:n Välimeren makroaluestrategian kehittämiseen. Strategiaan sisältyvät kaikki Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet, etenkin seuraavat painopisteet: *älykäs kasvu* (innovointia ja uusia teknologioita tukevan osaamistalouden edistäminen), *kestävä kasvu* (kestäväpohjaisen, ympäristöystävällisemmän ja kilpailukykyisemmän talouden edistäminen) ja *osallistava kasvu* (työpaikkojen luomiseen ja köyhyyden vähentämiseen tähtäävän talouden edistäminen sosiaalisen ja alueellisen koheesion tukemiseksi).

1.6 ETSK määrittelee viisi *muutoksen vauhdittajaa*, jotka voivat osaltaan edistää Euroopan koheesipolitiikkojen onnistunutta toteuttamista Välimeren alueella ajanjaksolla 2014–2020:

- monenkeskisen, tasapainoisen ja integroidun kehityksen edistäminen
- alueyhteistyön tukeminen EU:n Välimeren rannikkoalueilla
- vahvoihin paikallistalouksiin perustuvan globaalin kilpailukyvyyn varmistaminen Välimeren rannikkoalueilla
- alueiden yhteyksien parantaminen yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten kannalta
- ympäristö-, maisema- ja kulttuuriarvojen hallinnointi ja yhdistäminen.

1.7 ETSK kiinnittää huomiota siihen, että on erittäin tärkeää tukea "sinisen kasvun" strategiaa, jonka avulla voidaan edistää Välimeren alueen kilpailukykyä, helpottaa ympäristöystävällisempien politiikkojen toteuttamista ja siirtyä kohti vähähiilistä taloutta kaikilla aloilla. Komitea kannattaa myös sellaisen EU:n Välimeren makroaluestrategian periaatetta, jossa otetaan huomioon *Euroopan vammaisstrategia* ⁽¹⁾ sekä *Naisten ja miesten tasa-arvostrategia* ⁽²⁾. Näitä kolmea strategiaa olisi vahvistettava vastavuoroisesti toteutusprosessin aikana.

1.8 ETSK on tyytyväinen Välimerta käsittelevään Euroopan komission ehdotukseen yhdenntyn meripolitiikan yhteydessä. Komitea haluaa kuitenkin ehdottaa kunnianhimoisempaa mallia eli makroaluestrategiaa, johon sisältyy alueellinen ja merellinen pilari ja jossa otetaan huomioon Itämeren ja Tonavan alueilla saadut kokemukset, Euroopan parlamentin kertomus EU:n makroaluestrategioiden kehityksestä Välimerellä sekä Euroopan komission kertomus makroaluestrategioiden lisäarvosta.

1.9 ETSK panee merkille, että EU:n Välimeren makroaluestrategian hallintorakenteen olisi perustuttava monitasoiseen lähestymistapaan, joka kattaa alueelliset, kansalliset ja EU:n instituutiot ja jota ei tulisi nähdä kyseisten instituutioiden lisätoimintana tai -työnä.

⁽¹⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan vammaisstrategia 2010–2020: Uudistettu sitoutuminen esteettömään Eurooppaan, COM(2010) 636 final.

⁽²⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Naisten ja miesten tasa-arvostrategia vuosiksi 2010–2015, COM(2010) 491 final.

1.10 ETSK katsoo, että EU:n makroaluestrategian toteuttamisen peruseräpäätteenä on integroitu lähestymistapa, joka olisi aluksi määriteltävä asettamalla pyöreän pöydän ryhmiä ja sen jälkeen vahvistettava perustamalla EU:n ja Välimeren makroaluefoorumi (EMMRF), jotta edistettäisiin kaikkien institutionaalisten toimijoiden ja kansalaisyhteiskunnan (sidosryhmät) täysimääräistä osallistumista ja yhdistettäisiin nykyiset politiikat toiminnallisiin tavoitteisiin yhteisen ja jaetun politiikan muodostamiseksi. Ehdotetussa Välimeren makroaluefoorumissa (EMMRF) hyödynnetään saatua kokemusta laadittaessa, seurattaessa ja arvioitaessa Välimeren alueellisia ja merellisiä kysymyksiä. Välimeren makroaluefoorumista on määrä tulla makroalueellinen väline, jonka avulla laaditaan yhteiset strategiset toimintalinjat ja jolla on aktiivinen rooli määriteltäessä alueellisen koheesion ensisijaisia hankkeita Välimeren alueilla.

1.11 Kun otetaan huomioon ETSK:n ja alueiden komitean tuki koheesiota edistävälle strategialle Välimeren alueella, ETSK katsoo, että on strategisesti asianmukaista, että komiteat isännöivät ja johtavat Välimeren makroaluefoorumia. Tämä toteutetaan perustamalla johtoryhmä, jossa ovat edustettuina Euroopan parlamentti, komissio, ETSK ja alueiden komitea. Johtoryhmä antaa järjestelmällistä tukea strategian suunnittelussa ja sen tulevassa koordinoinnissa.

1.12 ETSK kannattaa näkemystä, ettei strategia saa olla olemassa vain paperilla. Ennen kaikkea sen on oltava prosessi. Tämä tarkoittaa, että strategiaa pannaan toimeen ajan mittaan. ETSK toivoo, että Itämeren ja Tonavan makroaluestrategioiden toteuttamisesta saatuja myönteisiä opetuksia sovelletaan Välimeren alueella ja että näin annetaan panos uuden Välimeren makroaluestrategian tehokkaaseen ja oikea-aikaiseen täytäntöönpanoon. Tavoitteena on luoda konkreettisia etuja näiden alueiden ihmisille kohtalaisessa aikataulussa.

2. EU:n makroaluestrategia Välimeren alueelle

2.1 On tärkeää laatia makroalueen yhteinen määritelmä. Yleensä makroalue määritellään alueeksi, "joka koostuu monista eri valtioista tai alueista, joille on yhteistä yksi tai useampi ominaisuus taikka haaste – joka on luonteeltaan maantieteellinen, kulttuurinen, taloudellinen tai muunlainen" ⁽³⁾.

2.1.1 Komissio on laatinut makroaluestrategian (MRS) kehiksen, johon kuuluvat seuraavat kolme tekijää:

- 1) integroitu kehys samalla maantieteellisellä alueella sijaitseville jäsenvaltioille ja unionin ulkopuolisille maille
- 2) yhteisten haasteiden käsittely
- 3) taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta edistävän vahvistetun yhteistyön edut.

2.2 EU on tähän mennessä hyväksynyt kaksi makroaluestrategiaa, yhden Itämeren aluetta varten (vuonna 2009) ja toisen Tonavan aluetta varten (vuonna 2011). Alueiden komitean vuonna 2011 alun perin ehdottama Adrian- ja Joonianmeren makroaluestrategia ⁽⁴⁾ on hyväksymisprosessissa, ja merialueeseen perustuva Atlantin strategia on jo hyväksytty.

2.2.1 Makroaluestrategiasta käytävä keskustelu olisi ymmärrettävä EU:n poliittisen kehiksen erilaisten kehityskulkujen pohjalta: Lissabonin sopimuksen myötä alueellisesta koheesiosta on tullut EU:n keskeinen poliittinen tavoite ja Eurooppa 2020 -strategian myötä alueellinen hallintomalli on keskeinen tekijä, jolla tuetaan EU:n koheesiopoliittisten tavoitteiden saavuttamista tulevilla ohjelmasuunnittelukaudella (monivuotinen rahoituskehys 2014–2020).

2.2.2 Komissio julkaisi vuonna 2012 tiedonannon, jossa se arvioi mereen liittyvien toimintojen tarvetta ja potentiaalia Adrian- ja Joonianmerellä ja hahmotteli puitteet "yhtenäistä meristrategiaa ja siihen liittyvää toimintasuunnitelmaa pohjustaville toimenpiteille toteutettavaksi vuoteen 2013 mennessä". Komissio lisäsi, että "jos EU:n jäsenvaltiot päättävät pyytää komissiota laatimaan EU:n strategian Adrian- ja Joonianmeren alueelle, tämä meristrategia voisi olla ensimmäinen rakenneosia kyseisessä aluestrategiassa, joka kattaisi muitakin aloja". ⁽⁵⁾

⁽³⁾ *Macro-regional strategies in the EU*, komission jäsenen Pawel Sameckin Tukholmassa (16.9.2009) esittämä keskusteluasiakirja: http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/cooperation/baltic/pdf/macrorregional_strategies_2009.pdf

⁽⁴⁾ Alueiden komitean omaaloitteinen lausunto "Alueellinen yhteistyö Välimerellä – Adrian- ja Joonianmeren makroalue", EUVL C 9, 11.1.2012, s. 8.

⁽⁵⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Meristrategia Adrianmerta ja Joonianmerta varten, COM(2012) 713 final, Bryssel, 30.11.2012.

2.3 Koska makroalueellinen lähestymistapa on yhä tärkeämpi EU:n politiikassa, ETSK katsoo, että käsite ”makroalue” on määriteltävä selkeämmin. Lisäksi ETSK kannattaa – aiempien lausuntojensa mukaisesti ⁽⁶⁾ – tätä tärkeää poliittista strategiaa sekä Euroopan parlamentin päätöslauselmaa makroalueiden näkymistä Välimeren alueella ⁽⁷⁾.

2.3.1 Makroaluestrategioilla on kaksi päätavoitetta: ensimmäinen koskee ongelmia, joita alueet tai valtiot eivät kykene yksinään käsittelemään tyydyttävästi (esimerkkinä ympäristöhaasteet), toinen koskee yhteistyötä, josta on etua asianomaisille alueille ja maille. Tämä luokittelu heijastaa ylikansallisten seikkojen ja yhteisten seikkojen välistä eroa (käsitteitä on käytetty keskustelussa EU:n rahoituksen ylikansallisuudesta ja toissijaisuudesta). Välimeren alueen maantieteelliset, sosioekonomiset ja hallinnolliset ominaispiirteet viittaavat vahvasti siihen, että makroaluestrategialle tavoitteiden ensimmäinen luokka on tärkein.

2.4 Välimeren alueella on samanlaisia ympäristöön liittyviä, historiallisia ja kulttuurisia ominaispiirteitä, ja näistä syistä sitä voidaan pitää yhtenä makroalueena. ⁽⁸⁾ ETSK on sitä mieltä, että Välimeren alueella on sovellettava yhtä makroaluestrategiaa 149 EU:n Välimeren rannikkoalueen kesken (mukaan luettuina seitsemän Kroatian rannikkoaluetta). Rannikkoalueet, jotka sijaitsevat Espanjassa, Ranskassa, Kroatiassa, Italiassa, Maltassa, Sloveniassa, Kreikassa ja Kyproksessa, on luokiteltu NUTS 3 -tasolle. ⁽⁹⁾

2.5 Vuonna 2009 EU:n Välimeren rannikkoalueilla asuvan aktiiviväestön määrä oli 32,4 miljoonaa, josta noin 41 prosenttia oli naisia. Tämä väestö on keskimääräistä alttiimpi työttömyydelle, ja EU:n Välimeren rannikkoalueilla keskimääräinen työttömyysaste oli vuonna 2009 noin 12,9 prosenttia (EU:ssa 8,9 prosenttia). Vuonna 2007 EU:n Välimeren rannikkoalueiden bruttokansantuote (bkt) oli 1 715 miljardia ostovoimastandardilla (ovs) mitattuna tai 13,9 prosenttia EU:n bkt:stä. Keskimääräinen bkt henkeä kohti kyseisillä alueilla oli 23 000 mitattuna ostovoimastandardilla henkeä kohti, alhaisempi kuin EU:ssa (24 000 mitattuna ostovoimastandardilla henkeä kohti). ⁽¹⁰⁾

2.5.1 Kun otetaan huomioon alueen laajuus, ETSK on sitä mieltä, että EU:n Välimeren makroalue olisi jaettava vähintään kolmeen alamakroalueeseen. Euroopan parlamentin äskettäin järjestämät kuulemiset makroalueiden kehityksestä ovat osoittaneet, että suuntauksena on säilyttää kolmen eri alamakroalueen vaihtoehto: (i) yksi läntisellä Välimerellä, (ii) toinen keskeisellä Välimerellä – Adrian- ja Joonianmeren makroalueen toteuttaminen – ja (iii) kolmas itäisellä Välimerellä. Tässä yhteydessä on tarkoitus laatia erityisiä ja keskenään koordinoituja toimintasuunnitelmia.

2.5.2 Keskeisen Välimeren alamakroalueen osalta ETSK katsoo Euroopan parlamentin näkökantojen sekä Eurostatin laatiman maantieteellisen jaon mukaisesti, että on tärkeää sisällyttää Sisilia ja Malta Adrian- ja Joonianmeren makroalueeseen. Vieläkin tärkeämpää on, että näiden makroalueiden kuvitteellisilla rajoilla sijaitsevat maat ja alueet voisivat olla mukana useammassa kuin yhdessä makroalueessa, jotta voidaan varmistaa parempi koordinointi ja poistaa tarpeettomat päällekkäisyydet ja konfliktit.

⁽⁶⁾ Puheenjohtajavaltio Kyproksen pyynnöstä laadittu ETSK:n valmisteleva lausunto ”Välimeren alueen makroaluestrategia”, EUVL C 44, 15.2.2013, s. 1, ETSK:n lausunto ”Meristrategian laadinta Atlantin valtameren alueelle”, EUVL C 229, 31.7.2012, s. 24.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselmaesitys EU:n makroaluestrategioiden kehityksestä: nykyiset käytännöt ja tulevaisuudennäkymät erityisesti Välimeren alueella, 2011/2179 (INI), 27.6.2012.

⁽⁸⁾ ”Välimeren alueeseen kuuluvat kaikki vedet, jotka rajoittuvat lännessä Gibraltarin salmeen ja idässä Marmaran mereen, Marmaran meri poisluettuna. EU:n 142 rannikkoaluetta rajoittuvat Välimereen (NUTS 3).” Eurostat, 2011, Statistics in focus, *The Mediterranean and Black Sea basins*.

⁽⁹⁾ EU:n rannikkoalue on tilastollinen alue, joka on määritelty NUTS 3 -tasolle, ja se vastaa yhtä seuraavista kriteereistä:

— alue rajoittuu mereen (372 vastaa tätä kriteeriä)

— yli puolet alueen väestöstä asuu 50 km säteellä merestä (73 aluetta vastaa tätä kriteeriä)

— Saksan alue Hampuri, joka ei vastaa määritelmän kriteereitä, on lisätty EU:n rannikkoalueiden luetteloon, koska on otettu huomioon sen vahva merellinen vaikutus.

Lähde: Eurostat, 2011, ks. ed. viite.

⁽¹⁰⁾ Kroatia on liittynyt unioniin, ja Kroatian seitsemällä makroalueella aktiiviväestöön kuuluu 527 700 henkeä (naisia 44,7 prosenttia), työttömyysaste on 17,8 prosenttia ja keskimääräinen bkt 20,785 ostovoimastandardilla mitattuna (Eurostat 2013). Muiden maiden osalta: Eurostat, 2011, ks. ed. viite.

3. Mitkä ovat nykyiset ennakoedellytykset?

3.1 Välimeren alue on kokonaisuudessaan kärsinyt Euroopan unionin epäjohtonmukaisesta lähestymistavasta, jonka mukaisesti on vuosien mittaan käynnistetty erilaisia aloitteita ja välineitä. Kyseiset aloitteet ovat johtaneet joihinkin myönteisiin tuloksiin, mutta niillä ei ole kyetty täysin saavuttamaan alun alkaen asetettuja sosiaalisia, poliittisia ja taloudellisia kehitystavoitteita. Nyt on aika täydentää niitä EU:n toimia, joita se toteuttaa Välimeren unionin ja naapuruuspolitiikkansa kautta osana ulkoisia politiikkojaan, ja käynnistää integroidumpi politiikka EU:n Välimeren alueita varten.

3.1.1 Selkeät ja yhteiset strategiat koko aluetta ja ala-alueita varten sekä asianomainen toimintasuunnitelma voisivat auttaa ratkaisemaan eräitä aluepoliittisia epävarmuustekijöitä, jotka ovat syntyneet EU:n ulkoiseen politiikkaan, kuten Välimeren unioniin ja EU:n naapuruuspolitiikkaan, liittyvistä poliittisista epäonnistumisista alueella. Tällaiset selkeät strategiat voivat myös auttaa ottamaan huomioon ja turvaamaan eräitä myönteisiä saavutuksia ja EU:n nykyisen ulkoisen politiikan puitteissa toteutettavia nykyisiä hankkeita.

3.2 ETSK kannattaa makroalueellista lähestymistapaa, jolla vahvistetaan EU:n eri politiikkojen yhteisvaikutuksia ja koordinoidaan EU:n Välimeren rannikkoalueilla sijaitsevien laaja-alaisten sidosryhmien toimia. Yleisesti ottaen makroaluestrategialla olisi pyrittävä luomaan lisäarvoa makroalueella jo toteutettaviin toimiin, jotta koordinoidaan unionin, jäsenvaltioiden ja alueiden varoja pyrkimyksenä saavuttaa yhteisiä tavoitteita ja päämääriä, luodaan yhteisten saavutusten tunnetta asianomaisten toimijoiden keskuudessa ja tuodaan yhteen eri tasojen organisaatioita ja viranomaisia tiettyjen keskeisten mahdollisuuksien ja haasteiden yhteydessä. Konkreettisemmin käsillä on hyvin erityinen määrärahojen huomattavan niukkuuden leimaama ajanjakso. Niukkuus vaikuttaa voimakkaasti yksityissektorin kykyyn elvyttää taloutta, joten on tärkeää saavuttaa mahdollisimman pitkälle paretolainen tehokkuus hyödynnettäessä käytettävissä olevia resursseja.

3.3 Vuoden 2008 globaalista rahoituskriisistä juontuva nykyinen taloustilanne edellyttää jatkuvia toimia, joilla pyritään kannustamaan sellaisia uusia kasvualoja, jotka voisivat auttaa maita voittamaan talouskriisit ja luomaan kipeästi tarvittavia työpaikkoja. EU:n rannikkoalueilla Etelä-Euroopassa on potentiaalia muodostua dynaamisen kasvun innovointikeskuksiksi, jos ne hyödyntävät ainutlaatuisia ominaispiirteitään.

3.3.1 Tämä edellyttää kuitenkin ennennäkemättömiä ponnistuksia, jotta voidaan koordinoida kaikkia alueen keskeisten sidosryhmien parhaillaan toteuttamia toimia ja pyrkiä näin kyseisten alueiden tiiviimpään lähentymiseen. Työmarkkina- osapuolilla ja kansalaisyhteiskunnalla on tässä yhteydessä keskeinen rooli.

3.3.2 Komitea katsoo, että on jo olemassa lukuisia välineitä ja politiikkoja, jotka voisivat osaltaan edistää merkittävästi makroaluestrategian toteuttamista. Tässä yhteydessä tarkoitetaan hankkeita, joissa rahoittajina on Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto (ESR), niin sanotut rakennerahastot ja rahastot, joilla edistetään lähentymistävoitetta, alueellisen kilpailukyvyyn ja työllisyyden tavoitetta ja alueellista yhteistyötä Euroopassa koskevaa tavoitetta, sekä liikenteen ja alueellisen koheesion kehittämissohjelmat (suunnattu Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen), etenkin erityisen merellisen suuntauksen omaavat ohjelmat, kuten Euroopan meri- ja kalatalousrahasto, Verkkojen Eurooppa -väline sekä Euroopan investointipankki (EIP) ja kansallinen rahoitus.

3.3.2.1 Tässä yhteydessä on korostettava, että kaikki EU:n jäsenvaltiot (ja etenkin Välimerellä sijaitsevat 163 aluetta) laativat parhaillaan omia kumppanuussopimuksiaan, joissa määritellään, miten kukin jäsenvaltio käyttää yhteisen strategiakehyksen varoja. Vaikka kyseisiin sopimuksiin sisältyykin alueyhteistyön elementtejä, ETSK katsoo, että näin ollaan menettämässä mahdollisuus lisätä maiden ja alueiden välistä koordinointia Välimerellä.

3.3.2.2 ETSK kehottaa kuitenkin ottamaan käyttöön väliaikaisia, makroaluestrategian täytäntöönpanoa tukevia järjestelyjä. Niiden olisi oltava kokonaisuudessaan käytössä EU:n jäsenvaltioiden kanssa tehtyjen kumppanuussopimusten puolivälivertoiintiin mennessä.

3.3.3 Sen varmistamiseksi, että kyseiset välineet kohdennetaan ja optimoidaan, tarvitaan asianomaisten instituutioiden monentasoisia koordinoitua, jotta voidaan ohjata prosessia ja varmistaa, että resursseja hyödynnetään optimaalisesti ja että vältetään päällekkäisyyksiä. Alueiden välisestä koordinoinnista on nyt tullut erittäin tärkeää ja välttämätöntä etenkin sen vuoksi, että samalla (tai vähemmällä) rahoituksella on saavutettava enemmän. Tämän vuoksi on varmistettava koordinointi ja tehokkuus ottamalla käyttöön asianmukaisia ja tehokkaita välineitä.

3.3.3.1 Globaalin kilpailun maailmassa 163 alueen on kyettävä kilpailemaan lähellä ja kaukana sijaitsevien kilpailijoiden kanssa, ja näin ollen tarvitaan ehdottomasti johtajuutta ja oikea-aikaisia päätöksiä.

3.3.4 Syrjäiset ja merelliset alueet, jotka ovat Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liiton (CPMR) ja alueiden komitean jäseniä, ovat toistuvasti kehottaneet Euroopan komissiota ottamaan käyttöön alueellisen sopimuksen, jotta kaikki Euroopan alueiden taloudelliset ryhmät voivat ottaa entistä paremmin huomioon Eurooppa 2020 -strategian. ⁽¹¹⁾

3.4 Tarvitaan perusuonteisten politiikkojen ja päätöksentekoprosessien hajauttamisen yhdistelmää, jonka avulla voidaan varmistaa resurssien koordinoiminen siten, että niitä käytetään siellä, missä ne todennäköisimmin vaikuttavat eniten kasvuun ja työpaikkojen luomiseen.

3.4.1 Vain hyvin mietitty strategia, joka pidetään yksinkertaisena ja joka perustuu laajimpaan mahdolliseen yhteisymmärrykseen, voi auttaa selvittämään keinoja ja mahdollisuuksia, joita EU:n Välimeren rannikkoalueiden kunnille, kaupungeille ja satamille on tarjolla.

3.4.2 On myös tärkeää laatia menetelmä politiikan tehokkuuden mittaamiseksi Välimeren makroalueella, jotta voidaan toteuttaa oikea-aikaisia korjaustoimia. Aiemmin sellaisen parametrin puute, jolla voitaisiin mitata tarkasti politiikan onnistumista tai epäonnistumista, yhdistettynä koordinoimisen puutteeseen, toimien päällekkäisyyteen ja hyödyttömyyteen sekä vastuullisuuden puutteeseen, on estänyt oikea-aikaiset korjaustoimet, mikä on viime kädessä moninkertaistanut poliittiset epäonnistumiset.

3.4.3 Strategiaan on liitettävä toimintasuunnitelma, jossa määritetään yksiselitteisesti, millaisia hankkeita pääasiassa valitaan niiden rajatylittävän vaikutuksen ja talouskasvuun kohdistuvan merkityksen vuoksi, sekä rahoituslähteet hankkeiden toteuttamista varten. Nämä toimet ovat keskeisiä ja ne olisi mieluiten toteutettava ensimmäisten kahden vuoden kuluessa monivuotisen rahoituskehysten 2014–2020 käynnistymisen jälkeen.

3.4.4 On erittäin tärkeää vähentää raportoinnista ja lomakkeiden täyttämistä johtuvaa sidosryhmien ja toimijoiden byrokraattista taakkaa. Valtiosta riippumattomat organisaatiot, pk-yritykset ja etenkin pienempien alueiden alueviranomaiset eivät usein halua osallistua, koska niillä on puutteelliset valmiudet ja niiden on vaikea noudattaa haasteellisia byrokraattisia menettelyjä. Vaikka tarkistusten ja tasapainon tarve tunnustetaan, on tärkeää, että hankkeiden edunsaajat voivat käyttää aikaansa ja resurssejaan tosiasiallisesti yhteiskuntaa ja taloutta laajassa mielessä hyödyttävään toimintaan.

3.4.5 ETSK katsoo, että jos toimintasuunnitelmia ei toteuteta, alueet eivät voi hyödyntää mahdollisuutta luoda kasvua. Tällaisen mahdollisuuden käyttämättä jättämisen kustannukset olisivat erittäin korkeat etenkin nykyisinä kriisiaikoina. ETSK uskoo vakaasti, että innovatiivisella yhteistyöllä tehokkuutta voidaan parantaa huomattavasti hyödynnettäessä resursseja entistä vahvemman kasvun saavuttamiseksi. Epäonnistumisen riski on uhka myös alueellisille poliittisille johtajille ja kansalaisille. Kasvunäkymät eivät ole tulevana kahtena vuotena erityisen hyvät useimmilla asianomaisilla alueilla, ja tämä tilanne uhkaa heiketä, jos alueet käyttävät keinoja, joissa ei oteta huomioon makroaluestrategian tarjoamia mahdollisuuksia ja jos ne eivät hyödynnä tehokkaasti ja kestäväpohjaisesti alueen inhimillisiä resursseja ja luonnonvaroja. ⁽¹²⁾

3.4.6 Strategian lähtökohtana olisi määriteltävä päätavoitteet sekä kartoitettava EU:n, jäsenvaltioiden ja alueiden nykyiset ohjelmat samoin kuin ne alue- ja paikallisviranomaiset ja kansalaisyhteiskunnan järjestöt, jotka voivat huolehtia tarvittavasta koordinoinnista. EU:n makroaluestrategiaan sisältyy useita EU-rahoitteisia hankkeita, jotka asianmukaisesti koordinoituna voisivat moninkertaistaa tuottamansa lisäarvon. Tällaiset hankkeet, jotka ovat jo olemassa ainakin paperilla, sekä uudet hankkeet, jotka epäilemättä käynnistetään tulevaisuudessa, voivat olla hyödyllisiä pyrittäessä saavuttamaan eräitä EU:n makroaluestrategian tavoitteita.

4. Minkälainen toiminta-alan olisi oltava?

4.1 Päätavoitteena on määritellä monitasoinen Välimeren makroalue ja nivoa siihen makroaluestrategia, jossa toimet toteutetaan sellaisten erityisten toimintasuunnitelmien avulla, jotka perustuvat kolmen kyllä-vastauksen sääntöön: täydentävän rahoituksen, institutionaalisten välineiden koordinoimisen ja uusien hankkeiden lisääminen.

⁽¹¹⁾ Marseille, 27. marraskuuta 2009, CPMR:n seminaari "Euroopan auttaminen ulos kriisistä: alueiden ensimmäiset ehdotukset EU:n talousarvion ja politiikkojen tulevaisuudesta". Alueiden komitea kehottaa ensimmäisessä päätöslauselmassa (CdR 199/2010) tukemaan voimakkaasti Euroopan parlamentin esittämää ehdotusta laatia "Eurooppa 2020 -strategiaa koskeva alue- ja paikallisviranomaisten alueellinen sopimus".

⁽¹²⁾ *Scenarios for the Mediterranean* – Maailman talousfoorumi, 2011.

4.2 Välimeren alueet tarvitsevat yhteistä sitoumusta, jotta strategiaa hyödynnetään kaikilla toimintatasoilla. Näin sitä voidaan käyttää Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseen ja edistää samalla EU:n politiikkojen ja rahastojen integrointia (alueyhteistyö). Makroaluestrategiaa tulee soveltaa alueiden auttamiseksi kohtaamaan haasteita, joita ei voida ratkaista pelkästään kansallisin keinoin.

4.3 ETSK on sitä mieltä, että Välimeren makroaluestrategian kehittämisen olisi perustuttava kolmen kasvupilariin:

— älykäs kasvu (erityispaino ”sinisellä kasvulla”)

innovointia ja uusia teknologioita tukevan osaamistalouden edistäminen

— kestävä kasvu

kestäväpohjaisen, ympäristöystävällisemmän ja kilpailukykyisemmän talouden edistäminen

— osallistava kasvu

työpaikkojen luomista ja köyhyyden vähentämistä vahvasti korostavan talouden edistäminen sosiaalisen ja alueellisen koheesion tukemiseksi.

4.3.1 *Älykästä kasvua* tuetaan ottamalla huomioon *sinisen kasvun* käsite. Euroopan komissio antoi 13. syyskuuta 2012 tiedonannon sinisestä kasvusta, jossa sen mainitsi viisi ”arvoketjua”, joiden avulla voidaan luoda kestävä kasvua ja työpaikkoja sinisessä taloudessa. Ne ovat sininen energia, vesiviljely, meri-, rannikko- ja risteilymatkailu, meren mineraaliresurssit ja sininen bioteknologia.⁽¹³⁾

4.3.1.1 *Sininen kasvu* heijastaa valintoja, joita merelliset alueet ovat tehneet parantaakseen kilpailukykyään ja talouskasvuun hyödyntämällä maantieteellistä asemaansa ja ominaispiirteitään, eli meritalouden ja merenkulkualan toimia, lyhyesti sanottuna keskittymällä siihen, mitä ne osaavat tehdä parhaiten.

4.3.1.2 *Älykkään kasvun* haaste EU:n Välimeren makroalueen rannikkoalueilla on kaksitahoinen:

— on luotava tarpeeksi taloudellista toimintaa, joka viime kädessä auttaa Eurooppaa voittamaan nykyiset taloudelliset ja sosiaaliset kriisit

— on toteutettava tarvittavat investoinnit keskeiseen infrastruktuuriin, etenkin satamiin, lentoasemiin, rautateihin, liikenteen solmukohtiin ja muihin perusrakenteisiin sen varmistamiseksi, että EU:n Välimeren makroalue voi osallistua täysimääräisesti elpymiseen, kun se alkaa.

4.3.1.3 Välimeren alueen resurssien kestäväpohjainen käyttö tarjoaa mahdollisuuksia hyvinvoinnin ja työpaikkojen luomiseen. Olisi kehitettävä tutkimusta edistyneistä ympäristöjärjestelmistä ja -teknologioista, jotta tuetaan perinteistä, heikkenemässä olevaa Välimeren alueen toimintaa, ja avataan näin uusia mahdollisuuksia.

4.3.1.4 Haasteet edellyttävät tiede-, teknologia- ja talousyhteisön sekä työmarkkinaosapuolten osallistumista. Olisi otettava huomioon tukitoimet seuraavanlaisilla aloilla: infrastruktuuri, teollisuus, koulutus, T&K-investoinnit, korkeakoulujen yhteistyö ja klusterien perustaminen.

4.3.1.5 Meriala on erittäin vahva ala, joka tukee kehitysstrategioita. Merimatkailu luo taloudellista toimintaa ja työpaikkoja sekä edistää EU:n ja Välimeren identiteetin kehittymistä.

4.3.2 Kestävän kasvun ja siihen nivoutuvien alojen päänäkökohdat ovat kaikki monin tavoin yhteydessä toisiinsa. Kestävyyden saavuttaminen ja ympäristöystävällisempien politiikkojen toteuttaminen sekä siirtyminen kohti vähähiilistä taloutta kaikilla aloilla edistävät osaltaan ilmastonmuutostavoitteiden saavuttamista ja ilmastonmuutokseen sopeutumista. Resursseja on käytettävä tehokkaasti, yhteisvaikutuksia on vahvistettava, hyödyttömät toimet ja toimien päällekkäisyys on tunnistettava ja niistä on päästävä eroon. Keskeisiä infrastruktuureja, mukaan luettuina maa- ja merikuljetukset, energian siirto ja tietotekniikkaverkot, on jatkuvasti parannettava sen varmistamiseksi, ettei tukahduttavia pullonkauloja pääse kehittymään.

⁽¹³⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Sininen kasvu – Meritalouden ja merenkulkualan kestävä kasvun mahdollisuudet, COM(2012) 494 final, Bryssel, 30. syyskuuta 2012.

4.3.2.1 Rannikko- ja merialueiden kestävyys liittyvät toisiinsa, ja molempia rasittaa ihmisen toiminta, mukaan luettuna maaperän saastuminen, sillä saasteet kulkeutuvat lopulta Välimeren. Lisäksi on muistettava alusten hiilidioksidipäästöt. ⁽¹⁴⁾ Rannikkoalueiden integroitua hallintaa ei tulisi rajoittaa vain rannikkoalueiden taloudelliseen toimintaan ja saastumiseen. On tarjottava kaikki kannustimet, joiden avulla merenkulkua ja aluksia Välimerellä kannustetaan siirtymään uuden-aikaisimpiin vihreän teknologian muotoihin.

4.3.2.2 Euroopan unioni ja kahdeksan sen jäsenvaltiosta ovat vuonna 1975 Välimeren merellisen ympäristön ja rannikkoalueiden suojelemisesta YK:n ympäristöohjelman johdolla laaditun yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen osapuolia. Vuoden 2012 lopulla hyväksytyn neuvoston säädöksen hyväksymisellä EU:sta tuli kyseisen yleissopimuksen offshore-toimintaa koskevan pöytäkirjan osapuoli. Pöytäkirjan tarkoituksena on suojella Välimeren rannikkoalueita offshore-toiminnan aiheuttamalta saastumiselta. EU:n Välimeren alueet odottavat hyötyvänsä huomattavasti yleissopimuksesta, ja niiden olisi kiinnitettävä siihen paljon huomiota myös pyrkiessään saavuttamaan ”sinisen kasvun” tavoitteensa.

4.3.2.3 Välimeren alueen uusiutuvan energian potentiaali tarjoaa huomattavan puhtaan energian lähteen, jota ei vielä hyödynnetä. Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden mukaisesti ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja sen ehkäisemisen olisi sisällyttävä EU:n makroalustrategiaan.

4.3.2.4 EU:n makroalustrategiassa tarvitaan toimia, joilla edistetään kestäväpohjaista liikennettä hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi. Maantiekuljetuksia olisi siirrettävä meriliikenteeseen. ⁽¹⁵⁾ Toisaalta meriliikenteessä on edelleen pyrittävä puhtaamman polttoaineen käyttöön. Meriturvallisuus sekä katastrofitilanteiden ehkäisyyn ja hallintaan liittyvän yhteistyön olisi niin ikään kuuluttava strategiaan.

4.3.3 EU:n makroalustrategiassa olisi oltava vahva sosiaalinen ulottuvuus, jotta tuetaan *osallistavaa kasvua* EU:n Välimeren rannikkoalueilla. Taloudellisen kehityksen ja uusien työpaikkojen luomisen olisi autettava alueen väestöä parantamaan elämänlaatuaan. Alueviranomaisien olisi edistettävä työmarkkinaosapuolten keskustelua sekä työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan kumppanien osallistumista. Alueelliseen koheesioon sovellettavan integroidun lähestymistavan mukaisesti olisi otettava huomioon kaupunkien ja suurkaupunkialueiden, maaseutualueiden, pienten rannikkokaupunkien ja saarten tilanne osallistavasta näkökulmasta. Vammaisten mahdollisuudet hyödyntää infrastruktuuria, teknologiaa ja palveluja olisi nivottava kestäväan kehitykseen osallistavan kasvun perusedellytyksenä.

4.3.3.1 Tietotekniikkaa on kehitettävä etenkin syrjäisillä alueilla parantamalla liitettävyyttä, jotta monialaisen lähestymistavan avulla tuetaan yleisesti Välimeren alueiden alueellista ja sosiaalista koheesiota. Tieto- ja viestintätekniikan kehittämistä olisi edistettävä.

4.3.3.2 On myös tärkeää korostaa tarvetta kehittää edelleen lentoasemia ja lentoliikennettä Välimeren makroalueella, jotta vahvistetaan alueen taloudellista yhdentymistä. Lentoliikenteessä ja lentoliikenteen infrastruktuurissa on vielä paljon hyödyntämätöntä potentiaalia, ja ne tarvitsevat lisää investointeja.

4.3.3.3 Perus- ja ammattikoulutuslaitoksilla on keskeinen asema tuettaessa *osallistavaa kasvua* Välimeren alueella. EU:n Välimeren makroalueella on määriteltävä yhteiset koulutustavoitteet.

4.3.3.4 ETSK katsoo, että on vahvistettava työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan kumppanien sekä perus- ja ammattikoulutuslaitosten vuoropuhelua. Etusijalle on asetettava mereen ja merenkulkuun liittyvä koulutus sekä korkeakoulujen ja koulutuskeskusten yhteistyö.

4.3.3.5 EU:n Välimeren rannikkoalueiden työttömiä on myös kuultava muotoiltaessa tulevaa strategiaa, jolla pyritään luomaan heille mahdollisuuksia palata työmarkkinoille. On myös erittäin tärkeää toteuttaa todellisia ja konkreettisia toimia, jotta ”ulkopuolisten” yhteiskuntaryhmien, kuten maahanmuuttajien, vammaisten ja naisjärjestöjen, johtajat otetaan mukaan toimiin. ETSK kannattaa varauksetta EU:n poliitikkoja, joilla pyritään estämään rotuun tai etniseen alkuperään, vammaan, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoleen perustuvaa syrjintää.

⁽¹⁴⁾ COM(2013) 480 final – 2013/0224 (COD).

⁽¹⁵⁾ Ks. edellinen alaviite.

4.3.3.6 Kun otetaan huomioon väestön ikääntymisen näkymät Euroopassa, EU:n Välimeren rannikkoalueilla olisi toteutettava erityistoimia terveenä ja aktiivisena ikääntymisen tukemiseksi. Välimeren alueiden on myös käynnistettävä hallittua maahanmuuttoa ja kausityöntekijöitä käsittelevä toteutuskelpoinen pitkäjänteinen suunnitelma, jotta täytetään ikääntyvän väestön jättämät aukot ja puututaan kasvavaan huoltosuhteeseen. ETSK kannattaa EU:n voimakkaampia toimia, jotta autetaan Välimeren alueita selviytymään maahanmuuton haasteesta ja integroimaan maahanmuuttajat yhteiskuntaan.

4.3.3.7 ETSK katsoo, että on tärkeää kehittää EU:n Välimeren makroaluestrategiaa siten, että otetaan huomioon EU:n painopisteet, joilla pyritään parantamaan vammaisten sosiaalista osallisuutta ja hyvinvointia sekä heidän oikeuksiensa täysimääräistä kunnioittamista sekä edistämään sukupuolten tasa-arvoa Välimeren alueella. Tämän vuoksi on ensisijaisen tärkeää varmistaa vammaisten itsenäisyys, arvokkuus ja vapaus sekä vahvistaa naisten roolia työmarkkinoilla, yhteiskunnassa ja päättävissä asemissa Välimeren alueella.

5. Minkälaisia hyötyjä voidaan odottaa?

5.1 Välimeren makroaluestrategian toteuttaminen tuo mukanaan monia mahdollisuuksia, ja se tarjoaa etenkin asianmukaisen viitekehysten koheesiopolitiikalle ja kannustaa alojen väliseen yhteistyöhön palvelujen tarjonnan ja työvoiman yhteisellä alueella. Tämä kehys voi ohjata investointeja kohti entistä parempaa täydentävyyttä, vaikuttaa eurooppalaista makroaluetta palvelevien kulloistenkin alueellisten kehityssuunnitelmien painopisteisiin ja varmistaa kokonaiskuvan ja aidon yhteisvaikutuksen integroidussa lähestymistavassa.

5.2 EU:n makroaluestrategialla varmistettaisiin EU:n erilaisten interventiomekanismien entistä laajempi osallistuminen ja niiden välisen koordinoinnin parantaminen siten, että mentäisiin koheesiopolitiikkaan kohdennettuja määrärahoja pidemmälle ja yhdistettäisiin alueiden ja jäsenvaltioiden resurssit monitasoisen hallinnon avulla. Tämä on kaikkia paikallisia sidosryhmiä hyödyttävä strategia.

5.3 Välimeren makroaluestrategian hyödyt johtuvat pitkälti sen erittäin kattavasta ja monitasoisesta integroivasta lähestymistavasta, jonka avulla kyetään edistämään EU:n politiikkojen ja ohjelmien yhteisvaikutusta sekä rahoittamaan täydentävyyttä.

5.4 Välimeren makroaluestrategian täytäntöönpano edistää strategisten toimien toteuttamista rannikkoalueilla ja saarilla sekä lisää hallintoelinten, alueiden, kaupunkien, satamien ja tarvittaessa kansallisten viranomaisten yhteistyötä Välimeren alueella.

5.5 Yhdennettyyn meripolitiikkaan ja siniseen kasvuun liittyviä toimia jatketaan painottamalla vuorovaikutussuhteita ja yhteisvaikutuksia, jotka ovat olemassa näennäisesti merialan ulkopuolisten toimien välillä.

5.6 Ehdotetut toimet koskevat kolmea aiemmin määriteltyä kasvupilaria. Valittavien toimien on oltava seuraavien kriteerien mukaisia:

- Toimien on vaikutettava makroalueeseen ja niistä on oltava konkreettista hyötyä EU:n Välimeren makroalueen kansalaisille kohtuullisessa aikataulussa.
- Toimien on oltava yhdenmukaisia kestävä kehityksen periaatteen kanssa ja niillä on pyrittävä luomaan talouskasvua ja minimoimaan ympäristöhaittoja.
- Toimet voidaan toteuttaa lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä (enintään seitsemän vuotta).
- Toimet todennäköisesti houkuttelevat yksityissektorin rahoitusta, jolla täydennettäisiin julkista (EU:n ja valtion) rahoitusta.

6. Muutoksen vauhdittajat

6.1 ETSK katsoo, että sosiaaliset ja taloudelliset muutokset Välimeren alueella edellyttävät yleisiä ja yhteisiä toimia alueellisen potentiaalin käsittelemiseksi ja hyödyntämiseksi. ETSK yksilöi viisi *muutoksen vauhdittajaa*, jotka voivat osaltaan edistää Euroopan koheesiopolitiikkojen onnistunutta toteuttamista Välimeren alueella ajanjaksolla 2014–2020:

6.1.1 Monenkeskisen, tasapainoisen ja integroidun kehityksen edistäminen

Tasapainoisella aluekehityksellä on strateginen merkitys tuettaessa sosiaalista ja taloudellista koheesiota EU:n Välimeren rannikkoalueilla. Niiden on tehtävä yhteistyötä innovatiivisten verkostojen luomiseksi, jotta voidaan vähentää taloudellisen suorituskyvyn alueellista polarisoitumista ja alueellisia eroja sekä ohjata taloudellista hyvinvointia kohti Välimeren alueen kestävä kehitystä.

6.1.2 Alueyhteistyön tukeminen EU:n Välimeren rannikkoalueilla

Alueyhteistyö on merkittävä tekijä vahvistettaessa Välimeren alueen kilpailukykyä ja minimoitaessa samalla taloudellista, sosiaalista ja ekologista pirstaloitumista. On tärkeää vahvistaa rajatylittäviä hankkeita ja ylikansallisia ohjelmia hallinnoivien viranomaisten välistä koordinaatiota integroimalla valtio-, alue- ja paikallistason strategioissa määritellyt painopisteet, jotta tuetaan toimien kehittämistä Eurooppa 2020 -strategian sekä vuosien 2014–2020 koheesiopolitiikan mukaisesti.

6.1.3 Vahvoihin paikallistalouksiin perustuvan globaalin kilpailukykyyn varmistaminen EU:n Välimeren rannikkoalueilla

EU:n Välimeren rannikkoalueiden globaali kilpailukyky ja koheesio voidaan saavuttaa kannustamalla ihmisiä oppimaan, opiskelemaan ja päivittämään taitojaan, hyödyntämällä markkinapohjaista innovointia työpaikkoja luovien uusien tuotteiden tai palvelujen kehittämiseksi sekä auttamalla samalla paikallisyhteisöjä kohtaamaan sosiaalisia haasteita. Tieto- ja viestintäteknologioiden käytön vahvistaminen ja nopeaan tai ultranopeaan internetiin ja yhteentoimiviin sovelluksiin perustuvien digitaalisten sisämarkkinoiden luominen on strategisen tärkeää vahvojen paikallistalouksien kehittämiseksi.

6.1.4 Alueiden yhteyksien parantaminen yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten kannalta

Mahdollisuus käyttää kohtuuhintaan yleishyödyllisiä palveluja, kuten tietoa, osaamista ja liikkuvuutta, sekä tehokkaita intermodaalisia liikennetarkoituksia ja ympäristöystävällisiä tuotantojärjestelmiä on keskeinen painopiste Välimeren koheesion vahvistamisessa. Välimeren alueen kilpailukykyyn ja koheesion vahvistamiseksi on strategisesti tärkeää parantaa EU:n Välimeren rannikkoalueiden tärkeimpien keskusten ja mannertenvälisen liikenteen solmukohtien välisiä yhteyksiä kehittämällä merten valtateitä, vahvistamalla Euroopan laajuisia verkkoja ja kehittämällä verkkojen sivujärjestelmiä paikallis- ja aluetasolla. Näin voidaan ylittää alueelliset, kuten Välimeren alueen saarten, esteet.

6.1.5 Ympäristö-, maisema- ja kulttuuriarvojen hallinnointi ja nivominen yhteen

Kulttuuri- ja luonnonperinnön suojeleminen ja vahvistaminen on EU:n Välimeren rannikkoalueiden kehittämisen keskeinen edellytys. On tärkeää tukea suojeltujen alueiden täysimääräistä yhdentämistä paikallisyhteisöjen ja -talouksien kanssa. Välimeren maisemien huomattavaa arvoa olisi kehitettävä laadullisesti, ja luonnonvaroiltaan ja kulttuuriltaan rikkaille alueille on annettava niille kuuluva arvo, jotta näitä resursseja voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla. Näin ollen on tärkeää kehittää alueellista ja paikallista identiteettiä ja vahvistaa samalla kyseisten Välimeren alueen yhteisöjen tietoisuutta ja vastuuta ympäristöstään, maisemistaan, kulttuureistaan ja muista ainutlaatuisista arvoista.

Bryssel 10. joulukuuta 2013

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Henri MALOSSE*
